

Két tűz között-Gyermek nevelési problémák a mozaikcsaládban

Készítette: Szakolczai Dominika

NYSZC Zay Anna Technikum és Kollégium

Témavezető: Borbélyné Magyar Beatrix

**„Apró kőszemek
Színes kis cserepek,
Csillagpor került a földre.**

**Van itt sok jó darab
üvegből megmaradt
szilánkja formátlan görbe.**

**Készül a mozaik,
egészből sokadik
Próbáljuk, csináljuk, segíts és állj be a körbe.”
(Bogár Zsuzsa- Mozaik a családom, Előszó)**

1.Témaválasztás indoklása:

Ezt a témát azért választottam, mert érintett vagyok ebben a témában. A szüleim 2016 telén váltak el és én 2017-óta élek mozaikcsaládban. Meghatározó pont volt az életemben a szüleim válása, és édesanyám újra házasodása. Mivel ezzel a házassággal kaptam két mostoha testvért is. A környezetemben élők nagytöbbsége elvált és újránházasodott. Ezért éreztem ezt a témát nagyon közel magamhoz. A mozaikcsaládok minden formája egyre nagyobb teret hódít manapság. Egyre elfogadóbbak az emberek és a társadalom is a mozaikcsaládok iránt. Egyre nő Magyarországon a válások és a mozaikcsaládok száma. Mozaikcsaládban nem könnyű, de nem is lehetetlen élni, hiszen akiknek volt már egy megszokott rutinja hirtelen alkalmazkodniuk kell a partnerhez és annak a meglévő gyermekeihez is, ha vannak. Nagyon sok örömet ugyan akkor nagyon sok bosszúságot tud okozni az együttélés. Manapság egyre többen válnak el, házasodnak újra és alkotnak mozaikcsaládot hazánkban.

Pályázatomban a válást, és a mozaikcsaládok életét, valamint az azzal járó nehézségeket vizsgáltam.

2. Család fogalma: A család az emberi társadalmi intézmények közül a legfontosabb. Társadalmi intézménynek nevezzük „a normák és értékek valamilyen egymással összefüggő tevékenységekre vonatkozó elfogadott rendszerét, amelyek a társadalmi életet szervezik olyan módon, hogy a társadalom tagjai a társadalom számára szükséges funkciókat ellássák. (1)

3. Házasság: A házasságkötés általában állami vagy egyházi törvény által előírt szertartás, amely az érvényes házasságokat létrehozza. A rá vonatkozó törvények és szokások a különféle korokban és társadalmakban jelentős változásokat mutatnak.

Ma Magyarországon a KSH definíciója szerint házasságkötés: "a hivatalosan eljáró anyakönyvvezető előtt - két tanú jelenlétében - kötött házasság".

A férfi és nő közötti kapcsolat formáját szabályozó házasság a történelmi fejlődés során kialakult társadalmi intézmény - a házasságkötések száma mindig érzékenyen reagál a társadalmi-gazdasági életben bekövetkező változásokra. Ez azért nagy jelentőségű, mert a házasságkötések megváltoztatják a népesség családi állapot szerinti struktúráját, így közvetve hatással vannak az egyes népmozgalmi jelenségekre, főleg a születés alakulására. (2)

4. Család szerkezete: Csoportosíthatjuk a családokat aszerint, hogy kik a tagjai. Míg a hagyományos családban két felnőtt neveli a gyermeke (ke)t, addig a csonka családban csak egy. Manapság az európai kultúrában ritka, de létező típus a nagycsalád, amikor a nagyszülők is együtt élnek a családdal (unokák, gyermekek). Sajátos verzió az ún. mozaikcsalád. Ez a közösség akkor jön létre, ha egy szülő új partnerrel él, akinek lehetséges, hogy van saját gyereke is. (3)

5. Család funkciói:

A családnak 5 fontos funkciója van: gazdasági (termelési) funkció, fogyasztási funkció, reprodukciós funkció, felnőttek pszichés védelme, gyermekek szocializációja.

A legkézenfekvőbb a biológiai funkció, az utódok nevelése, ami a közösség fennmaradását szolgálja. Mivel ennek a funkciónak biztosítása az államnak is érdeke, különböző törvényekkel igyekeznek a népesség alakulását befolyásolni. Ez azonban nem könnyű feladat, mert a gyermekvállalás az intim szférába tartozó döntés. A család érzelmi szükségleteket kielégítő kölcsönös érzelmeken alapuló kapcsolat úgy, mint a szülők és a gyermek közötti kötődés. A család jelentheti a megbecsülést, szereteten alapuló érzelmi támaszt, megteremt a személyiségfejlődéshez szükséges biztonságos szférát. A gondozási funkció elsődleges a fizikai szükségletek kielégítést szolgálja, azaz gondoskodnak például a lakóhelyről, az egészséges fejlődéshez szükséges étkezésről, higiéniáról vagy ruházatról. (3)

6. Családi életciklus a magyar szociológiában

- ❖ fiatal pár: mind a két személy pénzkereső a családban, lakásra, szórakozásra, öltözködésre, lakberendezésre, tanulásra költ, vagy esetleg gyűjtenek,
- ❖ fiatal pár egy gyerekkel: csak az egyik személy pénzkereső a családban, mivel az anya a gyerekkel otthon van, megjelennek a gyerekkel kapcsolatos kiadások, egészségügyi és oktatási kiadások,
- ❖ fiatal pár kettő vagy több gyerekkel: szintén egy pénzkereső van jelen a családban, gyerekekkel kapcsolatban még több kiadás merül fel, az alapkiadásoknak nagy szerepe van,
- ❖ középkorú pár növekvő, vagy felnőtt gyerekkel/gyerekekkel: a családban ismét két pénzkereső személy van jelen, a gyerekek már elérik azt a kort, amikor az anya visszatud menni a munkahelyére dolgozni, a szórakozás, öltözködés, takarékoság, szerepe nő a kiadások között
- ❖ páros vagy magányos öregkor: nyugdíjukból főleg egészségügyi és alapkiadásokat, esetleg kulturális célú kiadásokat fedeznek. (4)

7. Válás fogalma: A válás a házasság vagy házastársi egység megszüntetése, a házassággal kapcsolatos jogi kötelezettségek megszüntetése és/vagy átszervezése, a házassági kötelék megszüntetése adott ország és/vagy állam jogszabályai szerint. (5)

8. Mozaikcsalád összehasonlítása a nukleáris családdal

Alapvető különbség, hogy a nukleáris családnál a szülők a gyermekvállalás előtt párként funkcionáltak, míg a mozaikcsalád esetében a szülő gyermek kapcsolat előbb volt és ezáltal az szorosabb is lett.

Családtagok esetén is vannak eltérések. A nukleáris családban a szülők együtt élnek a vérszerinti gyermekeikkel. A mozaikcsaládnál az egyik szülő külön él és vele csak meghatározott időben, ritkán találkoznak a gyerekek, emiatt tartósan csak az egyik szülővel élnek együtt. Kivétel a közös gyermekek. A szerepeket vizsgálva is különböző a két család. Nukleáris család esetében a szerepek biológiailag, generációsan meghatározottak még a mozaikcsaládokban a biológiai szerepek mellett szerzett szerepek is vannak (pl. pótszülő, mostohatestvér).

A szülői funkciókat tekintve is különbözik a két család, a nukleáris esetén a házastársak közösen gyakorolják a szülői felügyeleti jogot. Mozaikcsalád esetében a különélő szülőnek át kell engedni a gyermekkel tartósan együtt élő szülőnek a feladatokat, de gyermekért továbbra is felelős marad. Nukleáris család esetén a szülők jogai is egyértelműek a gyerekek egymás testvérei, még a mozaikcsaládoknál a pótszülőnek nincs felügyeleti joga a párja gyermekei felett a gyerekek csak mostohatesók, jogilag semmilyen kapocs nincs közöttük.

A családba tartozás a nukleáris család esetén jogi, biológiai értelemben is stabil, mert ők egy családrendszert alkotnak. A mozaikcsalád esetében nincs így, sem jogilag, sem biológiailag sem stabil a családba tartozás. A családtagok egyszerre több mozaikcsaládhoz is tartozhatnak. (6)

9. Mi is az a mozaikcsalád?

A **mozaikcsalád** vagy **patchwork** család: egy olyan újraformálódott közösség, melyet az egyik szülő és gyerekei alkotnak az új partnerrel, akinek esetleg szintén van már gyermeke. A

mozaikcsalád hazánkban a legelterjedtebb olyan válás utáni családforma, amely mindkét nemi és szülői mintát biztosítja a gyermekek számára, ezek közül az egyik vér szerinti szülő.

Mi sem mutatja jobban a mozaikcsaládok új és robbanásszerű kialakulását, mint az ugyanarra az élethelyzetre vonatkozó sokféle elnevezés. Magyarországon a mozaikcsalád, vagy patchwork család kifejezések terjedtek el. A patchwork angol szó foltvarrást jelent, arra utal, hogy ez a család különböző részekből áll, mely részek megtartják saját jellegzetességüket, különállásukat, ugyanakkor végül egy összetartozó egészé állnak össze. Hasonlóra utal a mozaikcsalád elnevezés is. A mozaik is sok szép színes kő művészi összeillesztésével alkot egy képet, mintát, vagy formát.

Az angolszász kultúrákban is többféle elnevezés terjedt el. Használják a stepfamily, patchwork family, blended family kifejezéseket egyaránt. A sokféle kifejezés azt mutatja, hogy egy új családi struktúra kialakulásáról beszélünk, ami bár jelenleg a világon egyre szélesebb körben jelenik meg, ugyanakkor annyira új, hogy nincs rá még egy egységes kifejezésünk sem.

A mozaikcsaládban élők társadalmi elfogadása, megítélése hosszú időn keresztül nagyon negatív volt. Mozaikcsaládok léteztek már több száz, ezer évre visszamenően is, kialakulásuk, és működésük azonban jelentősen eltért a mai mozaikcsaládokétól. A XX. századot megelőzve mozaikcsaládok úgy alakultak ki, hogy valamelyik szülő megözvegyült, és az elhalálozott szülő helyét töltötte be az új pár. Ebben az esetben az élő szülő – főleg, ha az anya hunyt el – általában új szülőt keresett gyermekei számára. Gondoljunk csak arra, hogy mit közvetítettek felénk a mesék, könyvek, filmek a mostoha kifejezéssel kapcsolatban. Az édesanya fájdalmas elvesztését követően egy gonosz nő veszi át az anyai szerepet, a mostoha, aki kegyetlenül bánik párja gyermekeivel és folyamatosan rosszat akar nekik. A mostoha szóra gyakran asszociálnak az emberek rossz körülményekre, elhanyagolásra. Ezek az előítéletek nem segítik a mozaikcsaládok társadalomba való beilleszkedését, elfogadását, gyakran az érintettek is hajlamosak ennek a gondolkodásmódnak mentén kategorizálni családi életüket, mely megnehezíti a jövőjük elfogadását. Előfordul, hogy a gyermekek szégyellik társaik előtt is családi helyzetüket és titkolni próbálják, hogy nevelőszülő váltja fel az eredetit, vagy mostohatestvérrel, féltestvérrel bővül a család. A mozaikcsalád kifejezés éppen ezeket a sztereotípiákat próbálja eloszlatni.

Az elmúlt évtizedekben a családok szerkezetében jelentős változások mentek végbe. A házasságkötések számának csökkenése, az egyre későbbi életkorban megkötött házasságok és

a gyakori válások tovább erősítették a családformák sokszínűségét. Fokozódott az élettársi kapcsolatok, az egyszülős családok terjedése, és figyelmet érdemel a családok felbomlásával és újjászervezésével létrejött mozaikcsaládok markáns jelenléte. A mozaikcsaládok általában 1-2 éven belül azután jönnek létre, hogy az előző házasság felbomlik vagy éppen a mozaikcsalád miatt történik a válás, ebből az látszik, hogy az előző kapcsolatok nem biztos, hogy teljesen jól működtek.

Mára jellemzően megjelentek a mozaikcsaládok, ahol egy fedél alatt nevelkednek a szülők előző házasságából származó és a közös gyerekek. A 2011-es népszámlálási adatok szerint ma magyarok 70 százaléka már nem a klasszikus családmódelben él.

A mozaikcsaládok egyre elterjedtebbek, ennek ellenére még mindig keveset tudunk róluk és a problémájukról. Ahogy növekszik a válások száma vele növekszik a mozaikcsaládok száma is. (6)

1.számú táblázat: Válások és mozaikcsaládok százalékos megoszlása 2001-2016 között

	2001	2011	2016
Válások száma	8,9%	11,60%	10,70%
Mozaikcsaládok száma	20,50%	25,80%	22,70%

Forrás: Demográfiai portré 2018

10. Mozaikcsalád típusai: (7)

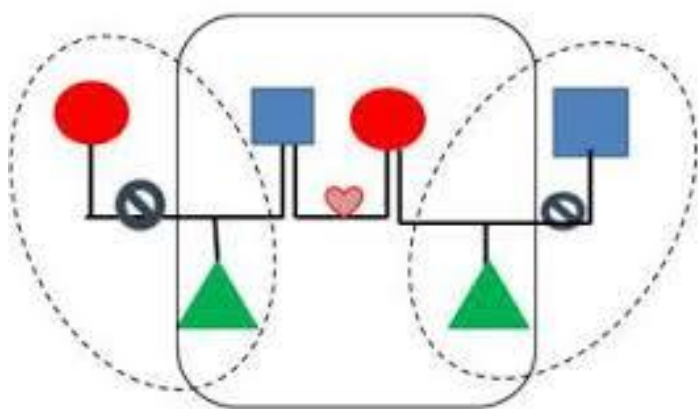
Mozaikcsalád típusa	Összes család	Házaspárok	Élettársi kapcsolatok
	Száma (darab)		
Pótapás (1)	66.114	24.303	41.811
Pótanyás (2)	11.809	6.669	5.140
Összetett (3)	4.098	1.524	2.574
Szülők közös gyermekével és			
csak az apa a saját gyermekével (4)	12.711	9.539	3.172
csak az apa és csak az anya gyermekével (5)	2.276	1.273	1.003
Közös gyermekes együtt (7=4+5+6)	67.204	43.018	24.186
Mozaikcsalád együtt (8=1+2+3+7)	149.225	75.514	73.711
Nem mozaikcsalád	1.091.901	951.882	140.019
Összesen (8+9)	1.241.126	1.027.396	213.730

Forrás: Statisztikai Szemle, 91. évfolyam 12. szám

Pótanyás mozaikcsalád: Pótanyás mozaikcsalád akkor jön létre, ha egy nő csatlakozik egy férfihoz és annak a gyermekeihez. A gyermek az új családhoz tartozik, de össze van kötve a vér szerinti anyjával is. Az ilyen gyerek nagyon sebezhető és veszélyeztetett helyzetben van. Az anya nagy hatással bír a mozaikcsaládra, ám a gyermekkel való kapcsolatát és anyai szerepét újra kell alkotnia. Az apa szerepe kulcsfontosságú, része a pár-alrendszernek és a gyerek vér szerinti szülője. A mozaikcsalád működését meghatározza, hogy az apának sikerül-e korábbi partnerével a nevelési kérdésekben megegyezésre jutnia. A pótanya nem lép az édesanya helyére, utat kell találnia a gyermek-apa kapcsolathoz. Ezt a típust számtalan előítélet övezi.

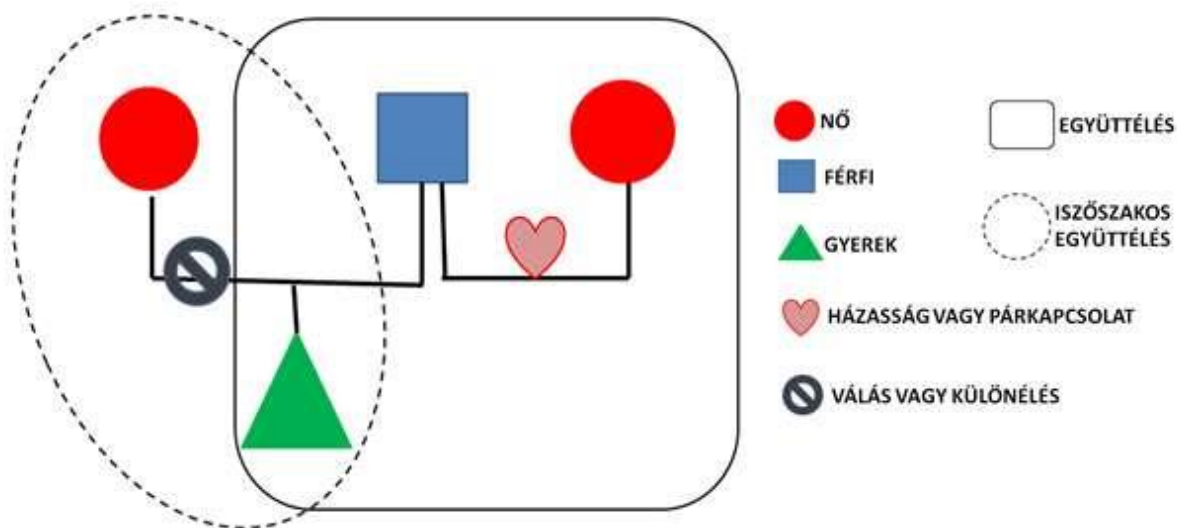
Pótapás család: A pótapás család akkor jön létre, amikor egy férfi csatlakozik egy elvált nőhöz és annak gyermekeihez. Ez a leggyakoribb mozaikcsalád típus. Sokban hasonlít a pótanys családhoz, a gyerek helyzete hasonló, ám itt az anya a kulcsfontosságú figura. A legnagyobb különbség a két típus közt, hogy általában egy pótapát könnyebben elfogadnak, mint egy anyát, az újonnan érkező férfi szerepe kevésbé terhelt. A társadalmi elvárások is alacsonyabbak iránta. Konfliktusok esetleg abból adódhatnak, hogy nem kapnak elegendő elismerést a családtól.

Összetett mozaikcsalád akkor alakul ki, ha két csonka-család kapcsolódik egymással, anya a gyerekeivel és apa a gyerekeivel. Ez a típus két rész-rendszerből áll, amelyek korábban egy-egy különálló hagyományos családhoz tartoztak. A partnerek magukkal hozták gyermekeiket is a családba. Itt mindkét szülőnek van már vérszerinti gyermeke és pótszülővé is válik egyúttal. A szerepek és viszonyok szimmetrikusak.

Forrás: Eisingerné Balassa Boglárka: Édesem vagy Mostohák? 46. oldal

Közös gyermekes mozaikcsalád: Akkor beszélünk közös gyermekes mozaikcsaládról, ha az érkezett gyerekek mellett egy vagy több közös gyerek is a család része. A patchwork családok jelentős része tartozik ebbe a típusba.

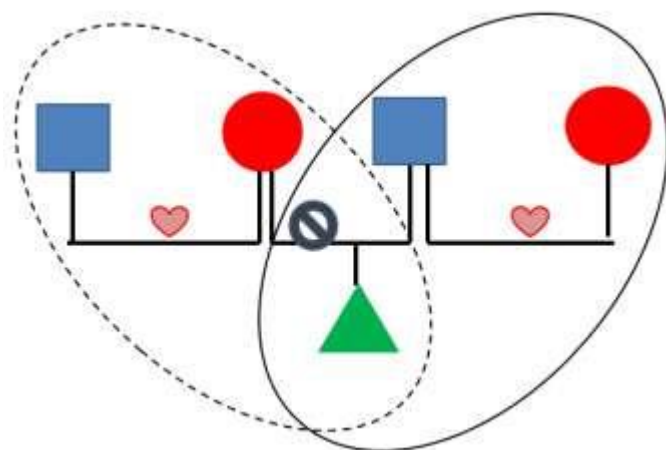
Forrás: Eisingerné Balassa Boglárka: Édesem vagy Mostohák? 47. oldal

Három típust tudunk megkülönböztetni ennél a modellnél:

- ❖ közös gyerekes mostoha anyás család
- ❖ közös gyerekes mostoha apás család
- ❖ közös gyerekes összetett mozaikcsalád

A mozaikcsaládokban a közös gyermek születésével újabb alrendszer jön létre, ugyanolyan struktúrával, mint a nukleáris család, egy viszonylag önálló egység a patchwork családon belül. Itt a kulcsfontosságú személy a közös gyermek, hiszen ő köti össze a két családot. A konfliktusok abból adódhatnak, hogy a féltestvér esetleg fenyegetve érzi magát.

Részidős mozaikcsaládról beszélünk, ha a korábbi kapcsolatból származó gyermekek a különélő szülővel és annak új partnerével meghatározott időben élnek együtt. Itt a gyerekek nem közvetlen családtagok, de többek egy vendégnél. A nevelt gyermekek azt a lakhelyet tartják otthonuknak, ahol többet tartózkodnak. A részidős mozaikcsalád arra törekszik, hogy minél inkább otthon érezze magát a gyermek náluk. Konfliktus adódhat abból, hogy ez a szituáció veszélyeztetheti a párkapcsolat stabilitását.

Forrás: Eisingerné Balassa Boglárka: Édesem vagy Mostohák? 48. oldal

(8)

11. Mi jellemzi a mozaikcsaládokat:

- ❖ Nincs minden családtag között vérségi kapcsolat.
- ❖ A házaspár és a szülőpár nem azonos
- ❖ A szülő-gyerek kapcsolat megelőzi a párkapcsolatot
- ❖ Kevésbé egyértelmű a családtagok számára, hogy ki tartozik a családba
- ❖ A családtagok egy része már átesett egy családi krízisen (pl.: váláson) (9)

12. A mozaikcsaládok megítélése:

- ❖ A mozaikcsaládban élők megítélése igen negatív volt hosszú időn keresztül
- ❖ Gondoljunk arra, hogy mit közvetítettek felénk kiskorunkban a mesék, könyvek filmek a mostoha szóval kapcsolatban.
- ❖ Gyakran gondolnak az emberek mostoha körülményekre, elhanyagolásra.
- ❖ Előfordul, hogy a gyermekek szégyellik társaik előtt is a családi helyzetüket és titkolni próbálják azt. (10)

13. Konfliktusok kezelése a mozaikcsaládban:

- ❖ Lényeges, hogy a szülők nyíltan és empatikusan kommunikáljanak egymással és a gyerekekkel is.
- ❖ Rengeteg időre és türelemre van szükség ahhoz, hogy kialakuljon az új család szerkezete. A mozaikcsaládok életében az egyik legfontosabb momentumnak a türelemnek van
- ❖ Újonnan kialakuló családban fokozott figyelmet kell szentelni a megfelelő személyes tér kialakításának.
- ❖ Az új családban a legtöbb, ami elvárható a gyerekektől, hogy megadják minden családtagnak a kellő tiszteletet. Szeretetre senkit sem lehet erővel rávenni.
- ❖ A mindennapi élet a mozaikcsaládban hihetetlenül mozgalmas. Fel kell készülni arra, hogy gyakran kell az újratervezési funkcióval élni. Ez különösen az ünnepek és a szünetek során érzékelhető.
- ❖ Mozaikcsaládban könnyen belecsúszhatnak a szülők a kölcsönös vádaskodásba, azzal kapcsolatban, hogy ki neveli jobban a saját gyerekeit, vagy kinek a nevelési elveit vegye át az új család. Érdeemes őszintén bevállalni, hogy senki sem csálthatatlan, nincsenek jó megoldások.
- ❖ A család külső határának áteresztőnek kell lennie: rugalmasnak a külső családtaggal, személyekkel való kapcsolattartáshoz, de mindeközben elegendően stabilnak a belső kapcsolatok fejlődéséhez és az összetartozás erősítéséhez.
- ❖ Ha megakadnak a folyamatban, érdemes szakemberhez fordulni, hiszen nem feltétlenül képesek arra, hogy kívülről nézzenek rá a helyzetükre. (11)

14. Válás gyermekszemszögből:

- ❖ A gyerekekben sok minden zajlik ilyenkor
- ❖ Nem mindig tudnak beszélni a válásról könnyedén
- ❖ Nem tudnak, vagy nem akarnak az érzéseikről beszélni
- ❖ A család egyben tartásának vágya kortól függetlenül jelentkezik a kicsiknél és a nagyoknál egyaránt, hiszen ezelőtt valószínűleg nem találkoztak magával a válással.
- ❖ Minden korosztálynál jelentkezik a félelem a magány és az aggodalom
- ❖ Akár szóbeli akár fizikai agresszió jelentkezhet, általában valamelyik fél mintáját követik.

- ❖ Meg kell hallgatni őket akármilyen jelentéktelennek gondoljuk azt az adott dolgot, helyzetet, amiről beszélnek vagy kérdeznak minket.
- ❖ A válás okozta stressz úgy hat néhány gyermekre, hogy átveszi a hiányzó szülő helyét
- ❖ A családi szinten feldolgozatlan válás hat a leginkább a gyermek jelenlegi és későbbi életére.
- ❖ Vannak, akiknél az alvásból játszma lesz. Nem akarnak vagy félnek elaludni az adott szülő nélkül.
- ❖ A stresszhelyzetek hatására néhány gyermeknek elmegy az étvágya. Aki eddig habzsolta az ételt az most csak turkál benne. Arról panaszkodnak, hogy fáj a gyomruk, válogatósabbak lesznek, nem hajlandók olyan ételeket megenni, melyek régebben nem jelentettek gondot.
- ❖ A tanárok könnyedén észreveszik, ha gondok vannak otthon, hiszen a gyermek viselkedése megváltozik a tanórán és társai közelében. . Mindig láthatóvá válik más környezetben is, ha a válás hatása a gyermekre negatív. Látszik, mikor a gyerek emésztetni kezdi magát valami miatt.
- ❖ Az is a válás egyik hatása a gyermekekre, hogy egyedül érzik magukat hiába vannak körülöttük sokan. Fél, és szembesülnie kell még azzal is, hogy nincs kontrollja az események felett.
- ❖ Sok gyerek gondolja, hogy a válás az ő hibájából történt magát okolja a történetek miatt
- ❖ Bizonytalanság, zavar van benne a jövője miatt. Mi van, ha a szülei egyszer őt sem fogják szeretni?
- ❖ Elveszti az eddigi közös élményeket
- ❖ Könnyek, szomorúság, düh
- ❖ Számtalan tudatalatti változás kezdődik
- ❖ Szükségtelen lelki problémákkal terheli magát
- ❖ Azon agyal, mit tehetne, hogy a szülei meggondolják magukat?
- ❖ Úgy érzi, megszűnik a támogatása
- ❖ Tele van fájdalommal (12, 13)

15. Hipotéziseim:

- ❖ Feltételeztem, hogy a házasságok a kommunikáció hiánya és a megcsalás miatt érnek véget.
- ❖ Feltételeztem, hogy kitöltők szerint Magyarországon a házasságok több mint 50%-a végződik válással.
- ❖ Feltételeztem, hogy a válaszadók nagy százaléka gondolja úgy, hogy a mozaikcsaládoknak van jövője.
- ❖ Feltételeztem, hogy okozhat nevelési nehézségeket a válás a gyermekeknél.

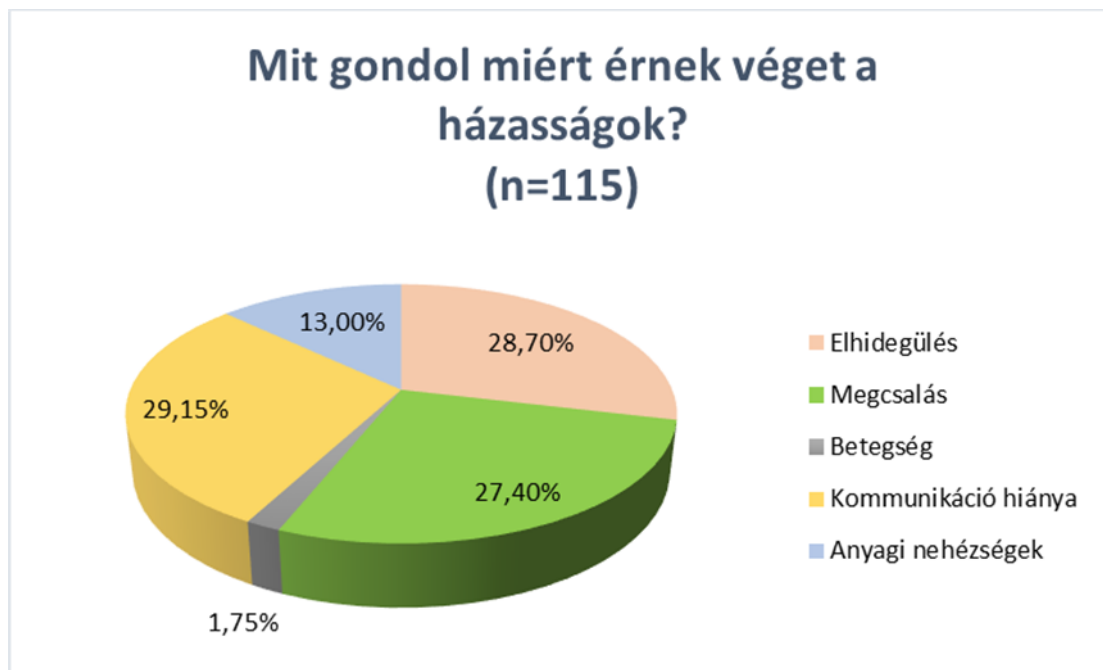
16. Kutatásom:

Kutatásom célja az volt, hogy megtudjam, mit gondolnak az emberek a válásról és a mozaikcsaládokról. Kutatásom során 115 embert kérdeztem meg online, anonim kérdőív formájában. A kérdőív kitöltése során előre meghatározott, zárt válaszok közül választhattak a válaszadók. A kérdőív 2022 októberében volt elérhető.

Kérdőívemben 12 kérdést tettem fel a kitöltőknek.

- ❖ A kérdőívet kitöltők 66,1%-a nő volt és 39,9%-a férfi ez az arány az ismeretségi körömből adódik.
- ❖ A lakhely szerinti megoszlásban 70,4%-ban vidékiek voltak a kitöltők.
- ❖ Korosztály szerinti megoszlásban a 30 év körüliek 53,9%-ban voltak jelen a kitöltők szerint.

1, Arra a kérdésemre, hogy miért érnek véget a házasságok a válaszadók közel azonos arányban jelölték az elhidegülés, a megcsalás, és a kommunikáció hiányát. A hipotézisem igaznak bizonyult.

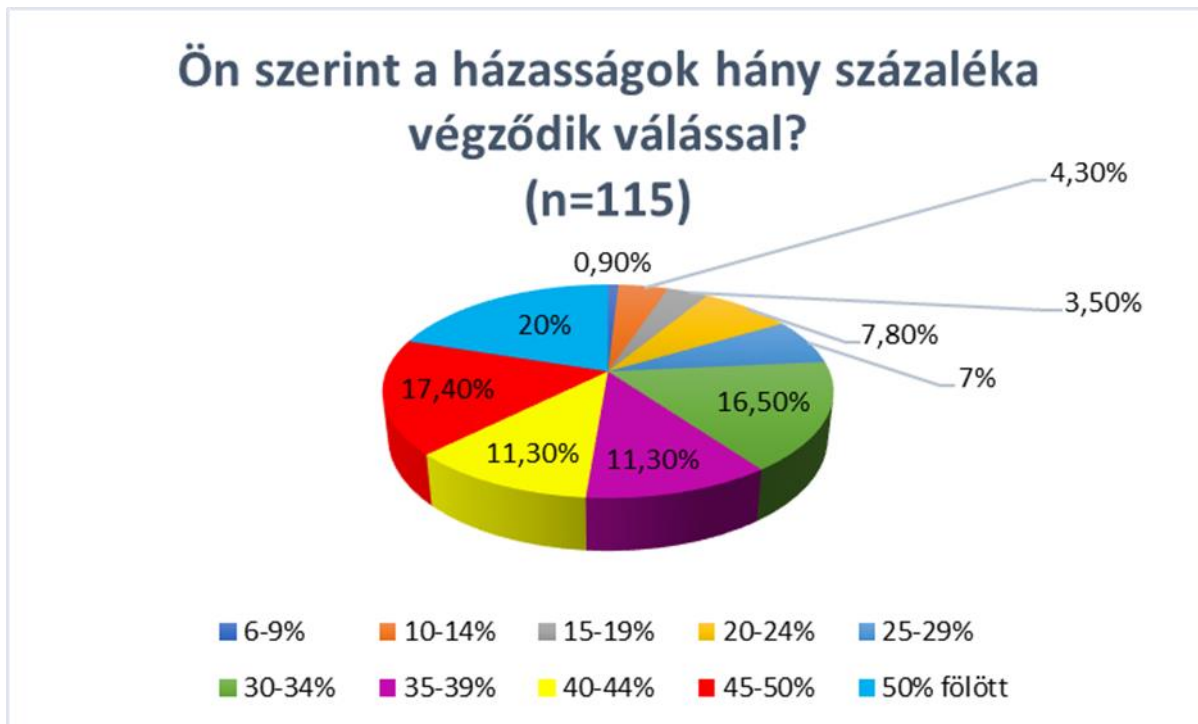
Forrás: saját kutatás és szerkesztés

2, A kitöltők 65,2%-ának a szülei elváltak.

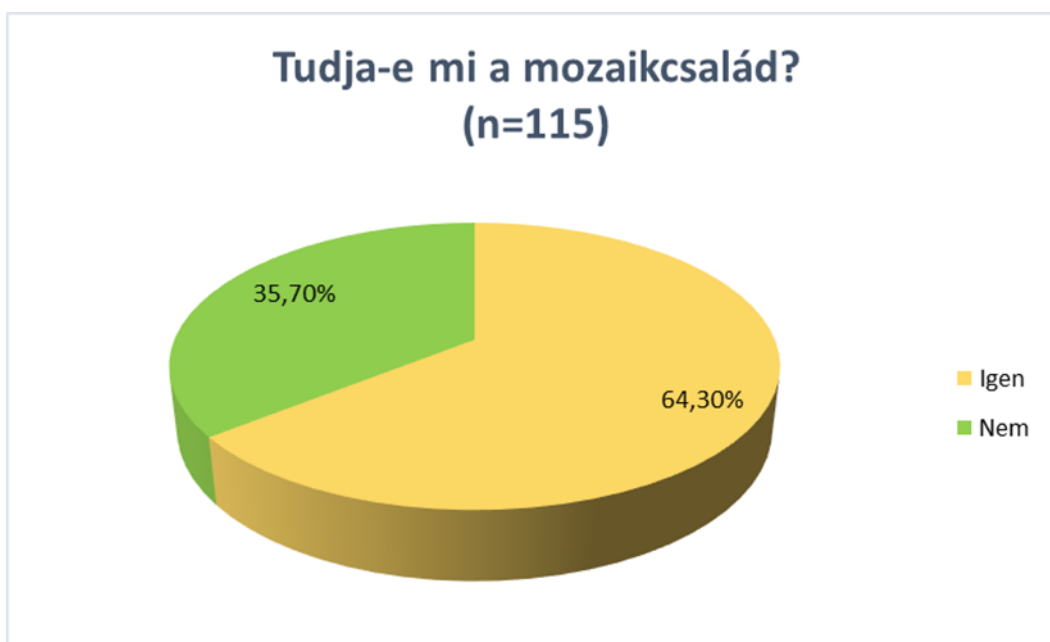
Forrás: saját kutatás és szerkesztés

3, Megkérdeztem, hogy mit gondolnak a házasságok hány százaléka végződik válással. Hipotézisem részben igazolódott, hiszen a válaszadók 38%-a szerint a házasságok 50%-ban válással végződnek.

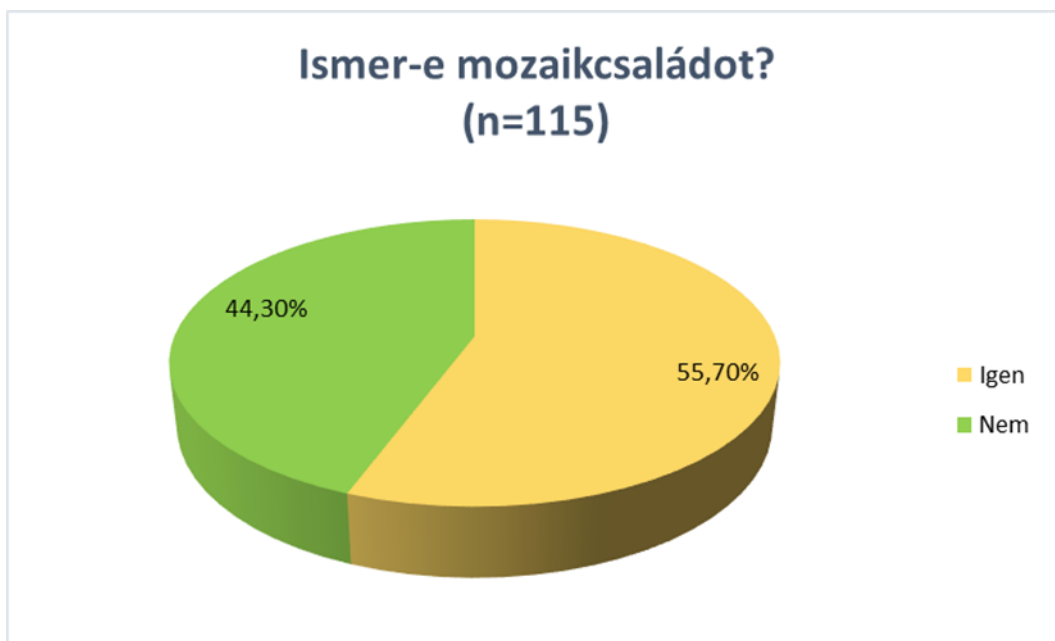
Forrás: Saját kutatás és szerkesztés

4, A negyedik kérdésem az volt, hogy Tudja-e mi az a mozaikcsalád. A kitöltők mindössze 64,3%-a tudta azt, hogy mi az a mozaikcsalád.

Forrás: saját kutatás és szerkesztés

5, Az ötödik kérdésem arra vonatkozott, hogy a válaszadók ismernek-e mozaikcsaládot.

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés

6, Arra a kérdésre mit gondol van-e jövője a mozaikcsaládoknak elég egyértelmű volt a válaszadók válasza, hiszen 65,5% szerint ez a családforma egyre nagyobb teret hódít. A hipotézisem igaznak bizonyult.

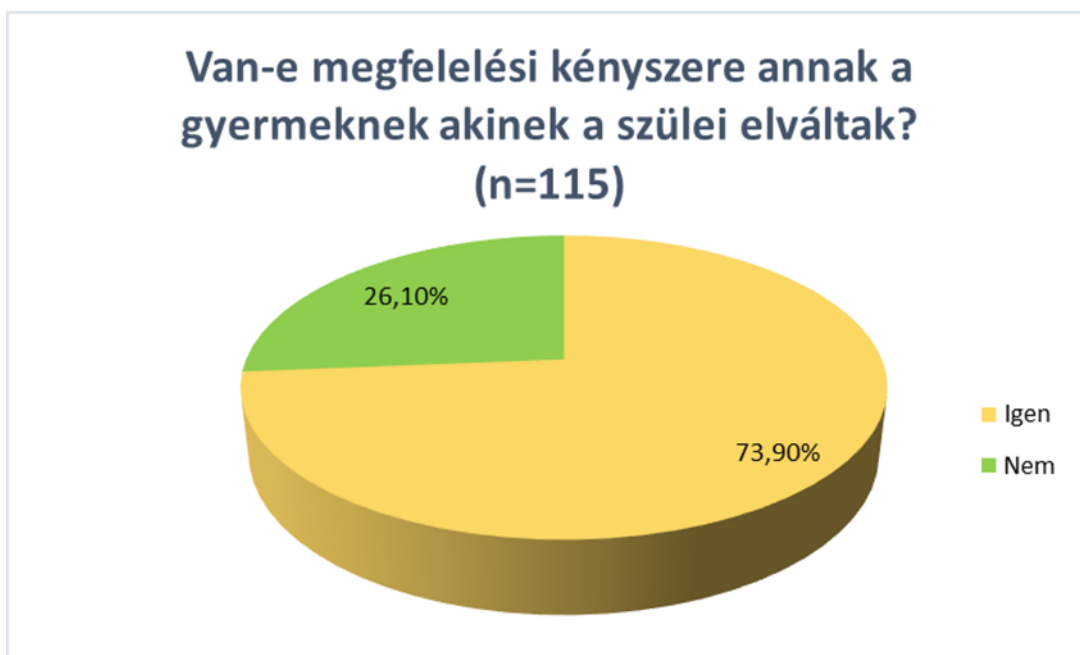
Forrás: saját kutatás és szerkesztés

7, Arra a kérdésemre, hogy vannak-e nehézségei az elvált szülők gyermekeinek a válaszadók több mint 75%-a igennel válaszolt. Ezek a szerint az emberek nagyrésze úgy gondolja, hogy igen is lesznek nehézségei a gyermeknek a válást követően.

Forrás: saját kutatás és szerkesztés

8, Arra a kérdésemre, hogy van-e megfelelési kényszere annak a gyermeknek, akinek a szülei elváltak a kitöltők több mint 25%-a adott nemleges választ.

Forrás: saját kutatás és szerkesztés

9, A következő kérdés esetén arra kerestem a választ, hogy okozhat-e nevelési nehézségeket a válás a gyermekeknél? A kérdőívet kitöltők több mint 75%-a szerint nagy esély van arra, hogy ezeknek a gyermekeknek a későbbiekben előfordulhatnak a mindennapi életben problémái, és a szülőknek is nehezebb kezelni a helyzetet.

Forrás: saját kutatás és szerkesztés

17. Összefoglalás:

Láthatjuk, hogy egyre elfogadottabb a mozaikcsalád jelenléte hazánkban, mégis számtalan konfliktusforrás adódik ezen családok életében.

A gyerekek a mozaikcsaládokban sok traumán mehetnek keresztül, kezdődik azzal, hogy az előző család felbomlik és kialakul egy új család, ahol új szabályokhoz, értékekhez, normákhoz kell alkalmazkodniuk.

Emellett kapnak egy pótszülőt, aki a mindennapi életük szerves részévé válik, és ezt nehezen fogadják. Az, hogy a gyermekek hogyan vészelik át az a szülők odafigyelésén és támogatásán múlik elsősorban.

A mozaikcsaládok esetében fontos az empátia, a figyelem az együttműködés, de sajnos a családtagok még inkább érzékenyebben reagálnak a családon belüli problémákra.

Ha közös megegyezéssel váltak, akkor is sérülésekkel érkeznek az új kapcsolatba. Ez elmondható a másik félről is. Ami nehéz egy családon belül, az megsokszorozódik a mozaikcsaládok esetében. Hiszen elsőre olyan, mintha két családnak kellene egy fedél alatt élnie. Időbe telik mire összeegyeztethető az egyes szereplők.

Sok fiatalnak a válásról az jut eszébe, hogy milyen jó annak a gyermeknek, akinek a szülei elváltak. Mennyire jó nekik, hogy mindenből kettő van. Két karácsony, két születésnap, két névnap, két ballagás és kétszer annyi szeretet. Ez csak a legjobb esetekben van így. Nem veszik azt figyelembe, hogy ezeknek a gyermekeknek, ha szülei nem békében válnak el akkor mennyi bírósági tárgyalásra kell járniuk, mennyi lelki traumán kell átmenniük abban az időszakban. Hányszor kell hallgatniuk a szüleik veszekedését.

Ezzel a dolgozattal azt szeretném elérni, hogy minél több ember rájöjjön arra, hogy ezeknek a gyermekeknek az élete nem mindig habos torta. Igenis vannak problémáik és igenis nehéz időszak ez a gyermekeknek.

A mozaikcsalád kicsit másabb, mint egy hagyományos család, hasonló problémákkal küzdenek, mint a hagyományos családok csak abban különböznek, hogy nem vérszerinti szülők nevelik a gyerekeket. Nem törvények és nem is a társadalom határozza meg, hogy normális-e a mozaikcsalád vagy sem. Egy nukleáris család is lehet abnormális. A lényeg, hogy családként működjenek és a gyermekek boldogan nőjenek fel.

Tartalom:

- ❖ **1. Témaválasztás indoklása**
- ❖ **2. Család fogalma**
- ❖ **3. Házasság**
- ❖ **4. Család szerkezete**
- ❖ **5. Család funkciói**
- ❖ **6. Családi életciklus a magyar szociológiában**
- ❖ **7. Válás fogalma**
- ❖ **8. Mozaikcsalád összehasonlítása a nukleáris családdal**
- ❖ **9. Mi is az a mozaikcsalád?**
- ❖ **10. Mozaikcsalád típusai**
- ❖ **11. Mi jellemzi a mozaikcsaládokat?**
- ❖ **12. A mozaikcsaládok megítélése**
- ❖ **13. Konfliktusok kezelése a mozaikcsaládban**
- ❖ **14. Válás gyermekszemszögből**
- ❖ **15. Hipotéziseim**
- ❖ **16. Kutatásom**
- ❖ **17. Összefoglalás**

Források:

1. Andorka Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába, Osiris Kiadó, p273
2. <https://fogalomtar.aeek.hu/index.php/H%C3%A1zass%C3%A1g%C3%B6t%C3%A9>
3. <https://zanza.tv/tarsadalomismeret/egyen-es-kozosseg/csaladformak-es-csalad-funkcioi>
4. <https://docplayer.hu/24384-Eisingerne-balassa-boglarka-edesem-vagy-mostohak-vasarlasi-dontesek-a-mozaikcsaladokban.html?fbclid=IwAR2YR0QwhXtqwA>
- 5 The Covenant Divorce Recovery Leader's Handbook
6. <http://mediatormuhely.hu/mi-az-a-mozaikcsalad/>
7. <https://docplayer.hu/127282185-Szakdolgozat-mozaikcsaladok-jatek-a-kirakos.html>
- 8 https://www.ksh.hu/statszemle_archive/2013/2013_12/2013_12_1213.pdf
<https://docplayer.hu/24384-Eisingerne-balassa-boglarka-edesem-vagy-mostohak-vasarlasi-dontesek-a-mozaikcsaladokban.html?fbclid=IwAR2YR0QwhXtqwA>
- 9 Krähenbühl et al: Verena Krähenbühl, Hans Jellouschek, Margarete Kohaus-Jellouschek, Roland Weber: Mozaikcsaládok (Családterápiás sorozat 16.).
- 10 <https://kozakagoszilvia.hu/az-5-leggyakoribb-konfliktusforras-egy-mozaikcsaladban-amiorol-mindenkepp-erdemes-beszelni/>
- 11 Papp P. (szerk.) (2000) Párok tévúton – Új irányelvek terapeutáknak (Családterápiás sorozat 25.). Animula
- 12 <https://csaladbanutazunk.hu/mit-jelent-a-valas-a-gyermek-szemszögebol/>
- 13 <https://csaladbanutazunk.hu/a-valas-hatasa-a-gyermekre/>